

Forenede sager C-392/04 og C-422/04

i-21 Germany GmbH og Arcor AG & Co. KG, tidligere ISIS Multimedia Net GmbH & Co. KG mod Forbundsrepublikken Tyskland

(anmodninger om præjudiciel afgørelse
indgivet af Bundesverwaltungsgericht)

»Teletjenester — direktiv 97/13/EF — artikel 11, stk. 1 — gebyrer og afgifter for individuelle tilladelser — artikel 10 EF — fællesskabsrettens forrang — retssikkerhed — endelig forvaltningsafgørelse«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat D. Ruiz-Jarabo Colomer fremsat den
16. marts 2006 I - 8562
Domstolens dom (Store Afdeling) af 19. september 2006 I - 8591

Sammendrag af dom

1. *Tilnærmelse af lovgivningerne — telekommunikationssektoren
(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13, art. 11, stk. 1)*

2. *Medlemsstater — forpligtelser — samarbejdsforpligtelse*
 (Art. 10 EF; Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13, art. 11, stk. 1)

1. Artikel 11, stk. 1, i direktiv 97/13 om ensartede principper for generelle tilladelser og individuelle tilladelser for teletjenester er til hinder for anvendelse af et gebyr for individuelle tilladelser, der beregnes under hensyn til tilsynsmydighedens generelle administrationsomkostninger i forbindelse med udstedelsen af disse tilladelser over en periode på 30 år.

ter, der vil kunne påløbe i fremtiden, og som pr. definition ikke udgør faktisk afholdte udgifter. Når der ikke findes et system med revidering af det beløb, der er opkrævet i gebyr, kan beløbet ikke være strengt proportionelt med det ydede arbejde, således som det udtrykkeligt kræves i artikel 11, stk. 1, i direktiv 97/13.

(jf. præmis 28, 29, 32, 33, 39 og 42 samt domskonkl. 1)

Det følger af denne bestemmelses ordlyd, at de gebyrer, som medlemsstaterne afkræver virksomheder med individuelle tilladelser, kun kan have til formål at dække de administrationsomkostninger, der er knyttet til det arbejde, der udføres i forbindelse med udstedelsen af tilladelse. Selv om begrebet administrationsomkostninger er tilstrækkeligt bredt til at dække såkaldte »generelle« administrationsomkostninger, må disse imidlertid kun vedrøre de fire aktiviteter, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 11, stk. 1, i direktiv 97/13. Endvidere skal gebyret stå i rimeligt forhold til det ydede arbejde, og der skal på hensigtsmæssig vis offentliggøres tilstrækkeligt detaljerede og let tilgængelige oplysninger herom. Således forudsætter beregningen af disse omkostninger vedrørende en 30-årsperiode, at der foretages en ekstrapolering af de udgif-

2. Det er ikke et krav efter fællesskabsretten, at et forvaltningsorgan som udgangspunkt er forpligtet til at omgøre en forvaltningsafgørelse, der er blevet endelig ved udløbet af en rimelig søgsmålsfrist eller ved udtømmning af de til rådighed stående retsmidler. Overholdelsen af dette princip giver mulighed for, at det undgås, at forvaltning, der afføder retsvirkninger, kan anfægtes i ubegrænset tid. Imidlertid kan der i visse tilfælde være en grænse for dette princip. Et forvaltningsorgan, der er ansvarligt for at udstede en forvaltningsafgørelse i medfør af samarbejdsprincippet i artikel 10 EF, er forpligtet til at genoptage denne afgørelse og eventuelt ændre denne, hvis fire betingelser er opfyldt. For det første, at forvaltningsorganet

efter national ret har kompetence til at omgøre afgørelsen. For det andet, at den pågældende afgørelse er blevet endelig som følge af en dom afsagt af en national ret, der traf afgørelse som øverste instans. For det tredje, at den nævnte dom i betragtning af en efterfølgende afgørelse fra Domstolen er baseret på en urigtig fortolkning af fællesskabsretten, der blev foretaget, uden at Domstolen var blevet forelagt en præjudiciel anmodning i medfør af artikel 234, stk. 3, EF. For det fjerde, at den berørte part ufortøvet efter at have fået kendskab til denne afgørelse har rettet henvendelse til forvaltningsorganet. Det er således væsentligt, at virksomheden har udtømt alle de retsmidler, der stod til dens rådighed.

Desuden kræver ækvivalensprincippet, at alle de bestemmelser, der finder anvendelse på klagen, herunder de forskrevne frister, finder anvendelse uden forskel på klager, der vedrører tilsidesættelse af fællesskabsretten, og klager, der vedrører tilsidesættelse af national ret. Heraf følger, at hvis de nationale bestemmelser, der finder anvendelse på prøvelsesadgangen, pålægger en forpligtelse til at trække en efter national ret ulovlig forvaltningsakt tilbage, selv om denne akt er blevet endelig, i tilfælde hvor opretholdelsen af denne akt vil være »helt uacceptabel«, må den samme forpligtelse til at trække en afgørelse

tilbage foreligge under sammenlignelige omstændigheder, når der foreligger en forvaltningsakt, der ikke er forenelig med fællesskabsretten.

Når forvaltningen i medfør af nationale retsfor skrifter således er forpligtet til at trække en administrativ afgørelse, der er blevet endelig, tilbage, hvis denne er åbenbart uforenelig med national ret, må den samme forpligtelse gælde, hvis denne afgørelse er åbenbart uforenelig med fællesskabsretten. Herved tilkommer det den nationale ret i medfør af artikel 10 EF, sammenholdt med artikel 11, stk. 1, i direktiv 97/13, at afgøre, om retsfor skrifter, der klart er uforenelige med fællesskabsretten, såsom pålægelse af et gebyr af en meget betydelig størrelse, som dækker et skøn over generelle omkostninger vedrørende en periode på 30 år, er åbenbart ulovlige i den forstand, hvori dette begreb er anvendt i den pågældende nationale retsorden. Hvis dette er tilfældet, påhviler det den nationale ret at drage alle de konsekvenser, der efter national ret følger heraf, med hensyn til at trække disse afgørelser tilbage.

(jf. præmis 51-53, 62, 63 og 69-72 samt domskonkl. 2)